

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕТНИШТВА ЖЕНА НА СЕЛУ У 2024. ГОДИНИ

I. ПРЕДМЕТ

Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину („Службени гласник РС”, број 92/23), односно Решењем Министарства финансија о преусмеравању апропријација утврђених Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину, број од 2024. године, на разделу 21 – Министарство привреде, глава 21.0, програм 1509 – Подстицаји развоју конкурентности привреде, функција 410 – Општи економски и комерцијални послови и послови по питању рада, пројекат 4002 – Подршка развоју предузетништва, економска класификација 454 - Субвенције приватним предузећима, опредељена су средства у износу од 30.000.000,00 динара, намењена за спровођење Програма подршке развоју предузетништва жена на селу у 2024. години (у даљем тексту: Програм).

Средства за реализацију Програма представљају *de minimis* помоћ. Подстицаји који се додељују на основу Програма представљају наменска бесповратна средства, субвенцију, која су, као таква, изузета од принудне наплате, сходно члану 48. Закона о платном промету („Службени лист СРЈ”, бр. 3/02 и 5/03 и „Службени гласник РС”, бр. 43/04, 62/06, 111/09 - др. закон, 31/11 и 139/14 - др. закон).

Програмом се утврђују циљеви, корисници средстава, намена средстава, финансијски оквир, услови за доделу бесповратних средстава, начин коришћења средстава и праћење реализације Програма.

Сеоским подручјем, у смислу овог Програма, сматра се подручје које не спада у урбано подручје дефинисано у Прилогу бр.1.

Програм спроводи Министарство привреде (у даљем тексту: Министарство) у сарадњи са Министарством за бригу о породици и демографију.

2. ЦИЉЕВИ

Општи циљ Програма је подстицање развоја женског предузетништва и одрживог економског развоја.

Специфични циљеви Програма су:

- 1) подстицање развоја женског предузетништва у сеоским подручјима и
- 2) подстицање запошљавања у сеоским подручјима.

3. КОРИСНИЦИ СРЕДСТАВА

Средства опредељена Програмом намењена су за финансијску подршку постојећим предузетницама, као и микро привредним друштвима, која су регистрована у Агенцији за привредне регистре (у даљем тексту: АПР), а чији је оснивач, законски заступник, остали заступник и пословођа жена. У привредном друштву које има више оснивача, минимални удео, који мора бити у власништву једне или више жена, је 50%. У привредном друштву које има више законских заступника и пословођа, сви они морају бити жене.

Оснивач привредног субјекта може бити искључиво физичко лице. Право да се пријаве на јавни позив имају и привредни субјекти чији оснивачи су физичка лица која су страни држављани са пребивалиштем у Републици Србији, уз испуњење свих осталих услова Програма.

4. НАМЕНА СРЕДСТАВА

Средства из Програма намењена су за финансирање набавке:

- 1) нове опреме која се користи за складиштење, прераду и паковање пољопривредних производа и
- 2) репроматеријала чији трошкови набавке могу да учествују до 25% у структури укупног улагања за која се потражују средства Програма.

Средства за реализацију Програма се не могу користити за:

- 1) покривање трошкова који су у вези са набавком опреме као што су: царински и административни трошкови, трошкови транспорта, шпедиције, складиштења и манипулације и др;
- 2) рефундацију средстава за већ набављену (авансирану, плаћену или испоручену) опрему и репроматеријал;
- 3) зајмове и рате за отплату кредита, као и за репрограма кредита;
- 4) набавку опреме коју подносилац захтева за доделу бесповратних средстава сам производи;
- 5) остале трошкове који нису у складу са наменом Програма.

Намена средстава мора бити у складу са природом делатности привредног субјекта.

Средства по овом програму не могу се користити за набавку опреме превасходно намењене даљем изнајмљивању или опреме која ради на принципу самоуслуживања, као ни у сврху спекулативних радњи.

Средства се не могу користити за набавку ручног алата, као ни возила.

Трошкови монтаже, инсталирања опреме и обуке могу бити признати уколико су исказани као посебне ставке на истој профактури.

Опрема која је предмет Програма, односно за чију се набавку додељују бесповратна средства, не може бити купљена од физичког лица, осим ако је продавац опреме предузетник.

Опрема не сме да буде испоручена нити плаћена, делимично или у целости пре датума доношења решења о додели бесповратних средстава.

5. ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР

Привредни субјекти који испуне услове Програма могу остварити право на финансирање 100% вредности укупног улагања, укључујући порез на додату вредност..

Максималан износ одобрене бесповратне помоћи не може бити већи од 500.000,00 динара, нити мањи од 300.000,00 динара. Учешће трошкова репроматеријала у структури укупног улагања за које се потражују средства Програма не може бити веће од 25% .

Уколико је вредност инвестиције већа од максималног износа бесповратне помоћи, привредни субјект ће наведену разлику до пуне вредности инвестиције моћи да обезбеди из сопствених средстава. У случају да корисник бесповратних средстава учествује у набавци опреме/репроматеријала са сопственим средствима, у обавези је да прво изврши уплату сопствених средстава добављачу. У том случају, бесповратна средства ће бити исплаћена након достављеног доказа о извршеној уплати сопственог учешћа.

Набавна вредност опреме је набавна цена опреме, са укљученим трошковима пореза на додату вредност, монтаже, инсталације и обуке, исказана у профактури која не укључује трошкове транспорта, као ни било које друге трошкове који су у вези са набавком опреме.

Набавна цена опреме у профактури домаћих добављача мора бити исказана у динарима. У случају набавке производне опреме из иностранства, нето вредност исказана у страниј валути у профактури, прерачунава се према средњем курсу Народне банке Србије (у даљем тексту: НБС) на дан издавања профактуре.

Све евентуалне касније настале негативне курсне разлике у случају набавке опреме из иностранства сноси подносилац захтева.

6. УСЛОВИ ЗА ДОДЕЛУ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА

Право на коришћење бесповратних средстава имају привредни субјекти из тачке 3. КОРИСНИЦИ СРЕДСТАВА који испуњавају следеће услове:

1) да су поднели попуњен Захтев за доделу бесповратних средстава са неопходном документацијом;

2) да су регистровани у АПР у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката, најкасније до 31. децембра 2023. године;

3) доказ за обављање делатности за коју се набавља опрема, и то:

3.1 слике погона постојећих машина/слике грађевинске механизације;

3.2 картицу основних средстава, на дан 31.12.2023. године на којима је обележена опрема која се користи за обављање делатности која се доказује и за коју су достављене слике. Предузетници који немају законску обавезу да имају картицу основних средстава могу да доставе Пописну листу на дан 31.12.2023. године;

3.3 три фактуре за испоручен сопствени производ, из претходне две године, од купца са којим нису у групи повезаних лица;

4) да над њима није покренут стечајни поступак или поступак ликвидације;

5) да су измирили доспеле обавезе јавних прихода;

6) да су у већинском приватном власништву;

7) да привредну делатност за чију реализацију се средства потражују, обављају у сеоском подручју дефинисаном у Прилогу бр.1;

8) да обављају делатност која према актуелној класификацији спада у СЕКТОР Ц – прерађивачка индустрија, ОБЛАСТ 10 - Производња прехранбених производа;

9) да у текућој фискалној години и у претходне две године (односно у 2024, 2023. и 2022. години) заједно са повезаним лицима нису примили државну помоћ и де minimis помоћ чија би висина, заједно са траженим бесповратним средствима, прекорачила износ од 23.000.000,00 динара;

10) да нису у тешкоћама према следећој дефиницији:

Привредни субјект у тешкоћама је привредни субјект који није способан да сопственим средствима, средствима својих власника/акционара или поверилаца или средствима из других извора на тржишту спречи губитке и који би, без интервенције државе, краткорочно или средњорочно, угрозили његов опстанак.

Привредни субјект је у тешкоћама:

– ако је одговорност за његове дугове ограничена, а изгубио је више од половине основног капитала, од чега је у последњих 12 месеци изгубио више од четвртине основног капитала;

– ако најмање једно лице неограничено одговара за његове дугове, а у финансијским извештајима приказано је да је његов капитал смањен за више од

половине, од чега је у последњих 12 месеци изгубљено више од четвртине капитала;

– ако испуњава услове за отварање стечајног поступка.

Привредни субјект је у тешкоћама и ако није испуњен ниједан услов из става 1. ове тачке, ако постоје очигледни показатељи који указују на то да је у тешкоћама, као што су: раст губитака, смањење укупног прихода, раст залиха, вишак капацитета, смањење новчаних токова, раст дуга, пораст трошкова камата и пад или нулта нето вредност имовине. У највећим тешкоћама је привредни субјект који је неспособан за плаћање (инсолвентан) или над којим је отворен стечајни поступак.

Привредни субјект који је основан пре мање од три године не сматра се привредним субјектом у тешкоћама, изузев ако је реч о малом привредном субјекту који испуњава услове за отварање стечајног поступка;

11) да се на основу расположивих информација може закључити да подносилац захтева и сва повезана лица имају добру пословну репутацију, а реализација инвестиције не носи репутациони ризик;

12) да се опрема и репроматеријал набавља само од кредибилног добављача. Продавац опреме мора бити произвођач опреме, увозник или дистрибутер опреме. Продавац опреме не сме бити повезано лице са корисником бесповратних средстава у смислу Закона о привредним друштвима и Закона о банкама. Уколико је опрема домаћег порекла мора бити набављена директно од произвођача. Добављач опреме мора бити предузетник или привредно друштво;

13) да привредни субјект има обезбеђен слободан простор и све услове за инсталирање и стављање у функцију опреме која се набавља;

14) да привредном субјекту није изречена трајна или привремена правноснажна мера забране обављања делатности у последње две године;

15) да предмет финансирања за који се конкурише неће бити финансиран делимично или у целости из било ког другог извора јавних средстава.

Привредни субјекти који обављају производну делатност, а код АПР имају регистровану шифру делатности различиту од дозвољених делатности могу да конкуришу за средства по Програму ако доставе документацију из тачке 3), овог одељка, којом доказују да обављају једну од Програмом дозвољених делатности.

Оснивачи привредних субјеката, који конкуришу за средства по Програму, могу да се обрате акредитованим регионалним развојним агенцијама (у даљем тексту: АРРА) како би прошли бесплатну обуку у вези са конкурисањем по Програму, коју пружају наведене агенције. Додатно, корисник може, уколико има потребу, да користи услугу менторинга, коју ће му бесплатно пружити најближа АРРА.

7. НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

7.1. Подношење захтева за доделу бесповратних средстава

Министарство ће, након усвајања Програма, објавити јавни позив привредним субјектима за доделу бесповратних средстава у најмање једном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије.

Јавни позив, Упутство и конкурсна документација, биће објављени на интернет страници Министарства: www.privreda.gov.rs као и на Порталу предузетништва: www.preduzetnistvo.gov.rs.

Привредни субјекти могу поднети само један захтев за доделу бесповратних средстава и то за ону делатност за коју су доставили доказ да је обављају.

Након пријема и обраде захтева за доделу бесповратних средстава, АРРА обављају теренску контролу, како би констатовали да ли стање на терену код подносиоца захтева одговара наводима у поднетој конкурсној документацији.

Уколико се по Јавном позиву пријави број захтева чији укупан износ тражених средстава прелази расположива средства за спровођење Програма, избор захтева ће се вршити на основу критеријума који ће бити ближе дефинисани у Упутству.

Министарство и Министарство за бригу о породици и демографију заједнички ће вршити промоцију Програма.

7.2. Рад Комисије

Комисија за доделу бесповратних средстава (у даљем тексту: Комисија), коју решењем образује министар привреде, врши прегледање, контролу формалне исправности и одлучује о прихватању захтева и додели бесповратних средстава.

Чланови Комисије се именују из редова запослених у Министарству и Министарству за бригу о породици и демографију.

Критеријуми на основу којих Комисија врши контролу исправности захтева дефинисани су у одељку 6. УСЛОВИ ЗА ДОДЕЛУ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА Програма. У току поступка одлучивања о додели бесповратних средстава користиће се подаци из регистара и евиденција надлежних органа: АПР, ЦРОСО и Пореска управа.

Ради потпунијег сагледавања испуњености критеријума, Комисија може да затражи додатну документацију, појашњења предлога и изврши накнадну верификацију поднете документације. Тражену допуну привредни субјект је у обавези да достави Министарству најкасније седмог дана од дана када је примио обавештење о потребној допуни документације. Уколико се тражена допуна документације не достави у овом року, Комисија ће решењем одбацити захтев.

Комисија може захтев одобрити у целости или делимично, односно одбити или одбацити.

Комисија задржава право да не додели бесповратна средства, односно донесе решење о одбијању захтева у случају сумње у веродостојност документације, репутациони ризик привредног субјекта, као и сумње да се опрема набавља у циљу шпекулативних радњи, а не остваривања специфичних циљева Програма.

Комисија одлучује о свим накнадним захтевима корисника за изменама решења о додели бесповратних средстава услед наступања непредвиђених околности. Комисија може одобрити продужетак рока за реализацију укупног улагања подржаног програмом, који може бити дужи од рока који је дефинисан Програмом, промену добављача/ извођача радова или опреме, али не и функционалне намене опреме која је предмет набавке. У ситуацији када Комисија одлучује о захтеву за измену решења, Комисија не може да повећава износ бесповратних средстава који је одобрен првобитним решењем. Уколико се изменом решења повећава укупна вредност улагања, привредни субјект има обавезу да разлику у односу на претходну укупну вредност инвестиционог улагања финансира из сопствених средстава.

Код наступања ванредних околности (пожара, поплава и др.), услед којих је дошло до уништења предмета финансирања, корисник је дужан да о томе обавести Министарство и достави одговарајућу потврду надлежног органа, осигуравајућег друштва или неког другог правног лица којим се доказује наступање ванредне околности, док о евентуалном даљем поступању у вези са претходно одобреним захтевом корисника одлучује министар.

У случају када, након доношења Решења, Комисија дође до сазнања на основу којих се доводи у сумњу веродостојност документације и чињеница, на основу којих је Комисија донела Решење о додели бесповратних средстава, Министар задржава право

да по службеној дужности, донесе Решење којим ће поништити претходно донето решење о додели бесповратних средстава. У случају да је уговор о додели бесповратних средстава у међувремену потписан са корисником, он ће бити раскинут, а корисник је у обавези да без одлагања изврши повраћај бесповратних средстава.

7.3. Поступак по жалби

Привредни субјекти чије је захтеве Комисија одбила или одбацила, имају право на жалбу у року од 15 дана од дана пријема решења.

Жалба се подноси министру привреде, у складу са Упутством.

О жалби одлучује министар у року од 30 дана од дана пријема жалбе.

7.4. Поступак доделе, уговарања и исплате бесповратних средстава

Корисници ће уз решење о додели бесповратних средстава добити уговор о додели бесповратних средстава који ће, након потписивања, вратити Министарству. Датумом закључења уговора се сматра онај датум када је уговор потписан од стране Министарства. Сматраће се да су одустали од додељених средстава они привредни субјекти који нису потписали уговор о додели бесповратних средстава у року од 15 дана од датума пријема решења и уговора нити су благовремено уложили жалбу на решење. У том случају Министарство ће донети решење о поништавању решења о додели бесповратних средстава.

Уговор о додели бесповратних средстава нарочито садржи новчани износ који се додељује кориснику средстава, намене за које се средства додељују, начин преноса бесповратних средстава, обавезу корисника да уколико средства буџета не искористи наменски мора да иста врати у складу са уговором, обавезу корисника да инвестиционо улагање оконча најкасније до 30. јуна 2025. године, као и временски оквир у ком привредни субјект предмет инвестиционог улагања не сме да отуђи нити исти да у најам.

Уз уговор се прилаже и бланко соло меница и једна лична меница привредног субјекта корисника бесповратних средстава, регистровану у пословној банци са меничним овлашћењем, на начин и према условима који су дефинисани уговором, а која служи као средство обезбеђења за доделу бесповратних средстава у случају да се утврди ненаменско трошење средстава или евентуалне злоупотребе. Након истека рока од једне године од закључења уговора, односно анекса уговора (уколико постоји), уколико је корисник средстава испунио све обавезе предвиђене уговором о бесповратним средствима, на захтев корисника, враћају се менице које су биле средство обезбеђења за бесповратна средства.

По закључењу уговора о додели бесповратних средстава, Министарство ће, у року од 15 дана пренети одобрена бесповратна средства на посебан, наменски рачун привредног субјекта.

Након доношења решења Комисије рок за набавку опреме односно репроматеријала, који је наведен у профактури не може се мењати осим у посебно оправданим случајевима на образложен захтев корисника. Уколико је захтев оправдан, Комисија доноси решење о измени претходно донетог решења о додели бесповратних средстава, а Министарство, у складу са тим, потписује анекс Уговора са крајњим корисником.

7.5. Обавезе корисника бесповратних средстава

Корисник средстава је дужан да инвестицију за коју су му одобрена средства реализује по уплати бесповратних средстава, а најкасније до 30. Јуна 2025. године.

Корисник средстава је у обавези да средства употреби у складу са наменом за која су му иста и одобрена.

Корисник средстава не може у року од једне године од дана закључења уговора, односно анекса уговора (уколико постоји) о додели бесповратних средстава да:

- обрише из регистра предузетничку радњу, односно покрене поступак ликвидације или стечаја привредног друштва,
- отуђи, односно прода или заложи предмет набавке, нити да исти да у закуп,

У случају непоштовања обавеза дефинисаних уговором о додели бесповратних средстава, корисник је у обавези да врати одобрена бесповратна средства увећана за законску затезну камату у складу са важећим законом о затезној камати, која се обрачунава од датума исплате средстава кориснику.

У случају да наступи немогућност испуњења уговора, за коју не одговара ниједна уговорна страна, приступиће се споразумном раскиду уговора којим ће стране регулисати последице раскида, применом одредаба Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ”, бр. 29/78, 39/85, 45/89 – УСЈ и 57/89, „Службени лист СРЈ”, број 31/93 и „Службени гласник РС”, број 18/20) којима је уређен институт немогућности испуњења.

Корисник средстава је у обавези да благовремено достави Министарству, за потребе контроле, доказе за проверу утрошка одобрених бесповратних средстава, као и да у периоду од годину дана од закључења уговора, односно анекса уговора (уколико постоји), за потребе наменске контроле, обезбеди све неопходне услове и документацију.

Корисник средстава је дужан да, у случају наступања непредвиђених околности које су довеле до одступања од услова дефинисаних у решењу о додели бесповратних средстава, достави захтев за измену првобитно одобреног решења или захтев за одустајање од првобитно одобреног решења (у целости или делимично) и да електронским путем о томе обавести Министарство, након чега Комисија одлучује о предметном захтеву.

Корисник средстава је у обавези да Министарству, АРРА и Комисији за контролу државне помоћи, у циљу праћења коришћења средстава, омогући надзор у свакој фази реализације активности тако што ће у сваком моменту бити омогућена контрола реализације активности и увид у финансијску документацију.

Уколико се на заказаној теренској контроли за утврђивање наменског коришћења одобрених и додељених средстава не појави оснивач, уговор ће бити раскинут.

8. ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Непосредно након завршене набавке опреме од стране привредног субјекта, у циљу провере наменског утрошка средстава, АРРА врши теренску контролу.

Корисник средстава дужан је да по завршетку активности достави Министарству сву документацију за правдање средстава чији ће садржај бити детаљно дефинисан уговором. Наведена документација мора бити достављена Министарству до 31. октобар 2025. године.

Министарство ће по завршетку свих активности доставити извештај о реализацији Програма Влади ради информисања.